

Poučna besedila v revijah za otroke

Didactic texts in children's magazines

> Slavica Remškar

Izvleček

Leposlovna in poučna revija za otroke je lahko kakovosten vir raznovrstnih bralnih gradiv. Primerno izbrano besedilo – glede na otrokove interese in zmožnosti – je močna motivacija za branje. Članek poleg pomena zvrstne raznovrstnosti v otroški reviji osvetljuje tudi sam proces in problematiko nastajanja poučnih besedil ter prepletenost besedilnih in likovnih elementov: delež strokovnjaka, tekstopisca, ilustratorja, fotografa, urednika ...

Ključne besede

revija za otroke, iskanje informacij, bralna motivacija, branje z razumevanjem, zvrstna raznovrstnost, poučna besedila, likovni elementi, avtor, tekstopisec, fotograf, urednik

UDK 087.5:050

Abstract

An educational and fiction magazine can serve as a high-quality source of various reading materials. A carefully chosen text – which considers the child's interests and capabilities – provides a strong motivation for reading. Besides the importance of the diversity of different text genres, the article also discusses the process of creating a didactic text and the intertwining of textual and visual elements: the contribution of the field specialist, the author of the text, the illustrator, the photographer, the editor.

Keywords

children's magazines, information retrieval, reading motivation, reading with understanding, genre diversity, educational texts, visual elements, author, author of the text, photographer, editor

1 Uvod

Na kaj najprej pomislijo starši, pa tudi mnoge učiteljice, vzgojiteljice, ko z njimi spregovorimo o učenju branja, o branju z otrokom ter o pomenu dobrih bralnih navad za poznejšo šolsko uspešnost? Na pravljice in pesmice. Bolj redko pa se spomnijo na poučna in praktičnosporazumevalna besedila kot primerno gradivo za doseganje bralne kompetentnosti. Prav zato so v *Mestni knjižnici Ljubljana*, *Knjižnica Otona Župančiča*, *enota Pionirska*, letošnje *Strokovne srede* namenili poljudnim besedilom in na posvet povabili med drugim tudi Cicibanove urednice. Članek je nastal na podlagi s slikovnim gradivom podprte predstavitve na *Strokovni sredi* (15. 1. 2014).

2 Smiselna in nagrajena bralna aktivnost

Promotorjem branja je že dolgo znano, da naj bi predšolski otrok ob umetnostnih besedilih sproščeno užival v zvočnem in domišljijem doživetju. Takšno doživetje mu, dokler se ne izuri v strateškega bralca, lahko zagotovi le odrasli – dovolj dober bralec, dovolj dober pripovedovalec. Sonja Pečjak (2000, str. 35) strateškega bralca opredeli kot takega, »ki je sposoben opazovati in usmerjati lastne kognitivne procese pri branju«. Za učenje branja je torej modro otroku ponuditi kratko, enostavno, zanimivo, neposredno uporabno besedilo. Besedilo, ki ga na poti k strateškemu branju ter posledično branju z razumevanjem ne bo odbilo z dolžino in zapletenostjo, bo pa v njem sam ali s pomočjo odraslega poiskal želene informacije. Denimo jasno praktično navodilo ali kakovostno poučno reportažo s številnimi fotografijami, kjer bo za začetek

dovolj, da prebere podpise k fotografijam. Ali – kot piše Sonja Pečjak (2000, str. 36) – »bralec mora hoteti brati in verjeti, da je sposoben izpolniti bralne naloge, torej da je bralno kompetenten«. Otrok bo zadovoljen in bo neposredno izkusil prednosti branja z razumevanjem, če bo, denimo, lahko sam prebiral ulične napise, če bo po navodilih rešil didaktično nalogo ali po receptu skuhal kaj dobrega, če se bo naučil kaj novega o vesolju, živalih, (pra)zgodovini, o domovini in o tujem pisanem svetu ... Pečjakova (2000, str. 38) sklene: »Dober bralni učinek učenec le redko pričakuje pri aktivnosti, ki se mu zdi nesmiselna in ni nagrajena.«

3 Pomen zvrstne raznovrstnosti

Revija *Ciciban* je v skladu s tem – tako spontanim kot tudi strokovno podprtim vedenjem – že od vsega začetka zasnovana dvodelno. Že pred sedemdesetimi leti, spomladi 1945, sta jo Kristina Brenkova in Josip Ribičič zastavila tako, da prva polovica revije prinaša izbor različnih leposlovnih žanrov, v drugi polovici pa otrok najde poljudna in praktična besedila. Takšen tloris so ohranili *Cicibanovi* uredniki in urednice tja do sredine sedemdesetih let (npr. Zima Vrščaj Holy, Branka Jurca, Leopold Suhodolčan, Jože Šmit); didaktični in zabavni del pa je v sedmem in osmem desetletju prejšnjega stoletja dogradil Božo Kos – verjetno še danes najbolj znan in najbolj priljubljen urednik *Cicibana*, naravoslovec, ki je z užitkom, s humorjem in z učinkovito ilustracijo ter stripom približeval malim bralcem svet narave, znanosti in tehnike.

Šolski učbeniki so bili neprimerno bolj skromni in pusti, kot so današnji, o svetovnem spletu pa se nam še niti sanjalo ni. Visoke naklade ob koncu osemdesetih let (tudi več kot 90.000 izvodov!) kažejo, da je bil takrat *Ciciban* najbolj priljubljeno in včasih edino obučbeniško gradivo. V šolah in vrtcih so vse do sredine devetdesetih let naročanje *Cicibana* skorajda predpisovali, saj je revija zagotavljala vsak mesec nova raznovrstna bralna gradiva za popestritev pouka.

V sedemdesetih in osemdesetih letih so izhajale tudi številne izobraževalne slikarnice. Omeniti je treba zbirke *Pelikan*, *Korak*, *Velika izobraževalna slikarnica* Založbe Mladinska knjiga ter avtorje, kot so Anton Polenec, Draga Tarman, Marko Aljančič idr. Pisanje poljudnih besedil za otroke je bilo v razcvetu.

Od leta 1993 do 1996 je revijo *Ciciban* postopoma reformirala nova odgovorna urednica, Nataša Bucik, tako da je konceptualno znova uravnotežila literarni in didaktični del – pol literarnih in pol vseh drugih besedil, takšno razmerje je v obeh revijah še danes. *Cicibanu* se je leta 1998 pridružil *Cicido*: logičen nasledek reformiranja *Cicibana*. Po l. 2000 med temami poučnih rubrik v *Cicibanu* in *Cicidoju* ne prevladuje več naravoslovje, ampak so zastopana tudi področja družbe, zgodovine, zemljepisa, kulture, socialnega učenja, tehnike, športa, matematike in logike ...V drugi polovici revije je izobraževalna priloga *Cici Vesela šola* (nekakšna tema meseca), tam so še druge občasne in stalne poljudno strokovne rubrike. Taka zgradba je lastna obema revijama.

Preplet različnih funkcijskih zvrsti, ki je značilen za drugo polovico obravnavanih revij, je bil na *Strokovni sredi* 15. 1. 2014 predstavljen s posnetki in analizo značilnih strani iz revij. (Slikovno-besedilna predstavitev primerov iz revij je objavljena na www.ciciban.si in www.cicido.si.)

Bralci *Cicibana* in *Cicidoja* so na stopnji pred pravo pismenostjo (predšolsko obdobje) in na podaljšani začetni stopnji, pri nas je to druga polovica 2. razreda in 3. razred (po Bralnih stopnjah Duffyja in L. Roehler v Pečjak, 1999, str. 72, 74).

V vsakem Cicibanu je za branje odraslega otroku veliko raznovrstnega bralnega gradiva. Tovrstna besedila je sorazmerno lahko zagotoviti iz zakladnice domačega in svetovnega leposlovja za otroke. Več avtorskega in uredniškega truda pa je treba vložiti, da je v vsaki reviji tudi dovolj primernih besedil za urjenje otrokovega branja in razumevanja. Zagotoviti je treba, denimo, preprosto razlago ali opis ali publicistično besedilo ali praktično sporočevalna besedila, kot so navodilo za izvedbo eksperimenta, izdelavo predmeta, kuharski recept. Številne Cici Vesele šole obsegajo marsikaj od naštetega, npr. Cici Vesela šola *Krompir* Mance Perko, Cici Vesela šola *Zajci in kunci* Barbare Hanuš, Cici Vesela šola *Žuželke* Tinke Bačič.

4 Prepletenost besedilnih in likovnih elementov: delež strokovnjaka, tekstopisca, ilustratorja, fotografa, urednika ...

V procesu nastajanja kakovostne reportaže ali poljudne rubrike za otroke tesno sodeluje več ljudi. Bolj kot so večji timskega dela, bolj je za končni izdelek in za malega bralca. Strokovnjak, ki že zna sam primerno pisati za otroke, potrebuje samo še dobrega urednika in skrbnega, učljivega ilustratorja, ki se poglubi v stroko in v obravnavano snov. Strokovnjaki, ki potrebno jezikovno znanje imajo, so, denimo, pri Cicibanu trije biologi – pedagogi: Rudi Ocepek, Jelka Pogačnik in Tinka Bačič, vsi tudi avtorji poljudnih in leposlovnih knjig.

Če strokovnjak ne zna preprosto, jasno in zabavno pisati, se mora, še preden dobi besedilo v roke ilustrator, vključiti spreten in radoveden tekstopisec. Včasih pomaga pri »prevajanju« iz strokovnega v poljuden slog kar urednica. Nekaj odličnih »cici spisateljic«, ki znajo same poiskati vire in obdelati določeno strokovno področje tako, da je izdelek otrokom prijazen, prihaja prav iz vrst knjižničark in promotork branja (Barbara Hanuš, Ida Mlakar, Manca Perko). Po lastnih izjavah so se lotile zahtevne naloge poljudnega pisanja tudi zato, ker se zavedajo pomena in zadnje čase pomanjkanja tovrstnih izvornih slovenskih poljudnih besedil za mlade bralce.

Kaj pomeni poiskati vsakokratni snovi primerno, jasno in jedrnato »upovedenje« in kakšno naj bi bilo harmonično razmerje med besedilnim in slikovnim delom poučnega članka za otroke, kaže nevidno profesionalno delo Cicibanovih urednic: Maje Žugič, denimo, v Cici Veseli šoli *Voda v različnih stanjih*, Jasne Merc pa v Cici Veseli šoli *Čevlji in njihovi sorodniki do prvega kolena*. Odličen zgled pretežno slikovne Cici Vesele šole, ki deluje z veliko ilustracijo čez celotno površino plakata, je *Pristanišče*, kjer je skrito delo prevajanja iz strokovnih besedil Luke Koper in posvetovanje z ilustratorjem v vseh fazah od skice do končnega izdelka opravila urednica in obenem avtorica Alenka Veler.

Seveda pa najboljša poljudna besedila nastanejo, če je strokovnjak sam gibek, navdušen razlagalec, z izdelanim slogom, domisel in humoren. Tako sta, denimo, fizik Andrej Guštin in ilustrator Marjan Manček sama ustvarila *Cici Veselo šolo Med planeti*; avtor besedila je iz internetnih virov priskrbel tudi fotografsko gradivo

Fotografije so bistveni del poljudne otroške rubrike, skupaj z ilustracijami, skicami in drugimi grafičnimi prikazi. Če ponovim (Remškar, 2003): »Prvo povabilo k besedilu v reviji je za nebralca ilustracija. /.../Z odločitvijo za tega ali onega ilustratorja močno opredelimo značaj ilustriranega besedila.« Razlagalna poljudna besedila in reportaže opremimo s premišljeno kombinacijo fotografije in ilustracije ali samo s fotografijo, saj fotografija spodbudi drugačno radovednost, ponudi drugačne informacije kot ilustracija. Pedagog biolog Rudi Ocepek pogosto dela s fotografom biologom Dušanom Vrščajem. Biologinji Jelka Pogačnik in Tinka Bačič poiščeta fotografije iz različnih internetnih virov in arhivov ustanov.

Najtesneje pa morata sodelovati pisec strokovnjak in njegov ilustrator takrat, ko se dotakneta občutljivega področja medčloveških odnosov in jih želita obdelati morda celo v (polliterarnem) stripu. Mojstrica prevajanja zahtevnih psihosocialnih tem v jezik stripa je Irena Matko Lukan, dolgoletna Cicibanova urednica in avtorica, ki je sodelovala z mnogimi ilustratorji, v priljubljeni Cicibanovi rubriki *Spoznaj me* z Gorazdom Vahnom in Damijanom Stepančičem, v *Cici Veselih šolah* o sreči, starih ljudeh, različnih družinah, strahu, smrti, prijateljstvu pa z Zvonkom Čohom, Suzi Bricelj, Polono Lovšin, Tanjo Komadina in še marsikom. V *Cici Veseli šoli Vojna*, denimo, tudi z novinarji in vojnimi poročevalci, fotografi.

Strokovnjaki torej prispevajo osnovno besedilo in svetujejo likovno gradivo, opravijo recenzijo; tekstopisec »prepiše« razlago v otroku razumljiv jezik; doda didaktične naloge in zabavni del; urednik usklajuje in posreduje med strokovnjakom, tekstopiscem in ilustratorjem oziroma fotografom. Zelo zahteven projekt te vrste je, denimo, *Cici Vesela šola Roboti*, kjer so razlago in fotografsko gradivo prispevali strokovnjaki z *Instituta Jožefa Stefan*, tekstopiska in urednica pa je *Irena Matko Lukan*. Zanimiv izdelek lahko nastane, kadar se dela celostno, avtorsko loti en sam človek, vsestransko radoveden in ustvarjalen. Tako je *Cici Veselo šolo Nekoč je bila Emona* – z naslonitvijo na strokovno svetovanje dr. Bernarde Županek iz MGML v Ljubljani – napisala in ilustrirala *Jelka Godec Schmidt*.

5 Iz revije v knjižnico

Možnosti, ki jih pri spodbujanju in izboljševanju branja in bralnih navad ponuja dobra literarna in poljudno strokovna revija za otroke, so: prepoznavanje različnih bralnih interesov otrok; zadovoljevanje različnih bralnih interesov otrok; učenje različnih bralnih strategij ter informiranje, širitev in poglobljanje. Livija Knaflič (2003, str. 38) sklene: »Tako kot si odrasli izbiramo vsebine, ki nas privlačijo, je toliko bolj pomembno, da izbiro berila za otroke prilagodimo njihovim željam in interesom.« Zato knjižničarka *Ida Mlakar* k vsaki Cici Veseli šoli v Cicibanu in Cicidoju pripravi izčrpen knjižnični seznam, ki ga uredništvo objavi na www.ciciban.si in www.cicido.si – povabilo v knjižnico je torej dopolnjeno s konkretnim svetovalnim seznamom.

Včasih vsebina kake zelo uspele poljudne rubrike v reviji Ciciban najde pot tudi v knjižno obliko. Tako je v uredništvu učencikov založbe Mladinska knjiga nastala, denimo, knjiga *Mali radovednež na obisku pri treh živalih* in leta 2011 izšla v zbirki *Knjiga pred noskom*, ki prinaša kakovostna in zanimiva stvarna besedila. Cicibanov avtor rubrike Rudi Ocepek je iz stalne naravoslovne rubrike izbral tri poučne zgodbe o živalih, opremljene s fotografijami, ki so jih prispevali njegovi strokovni sodelavci, naravoslovci, ter z didaktičnimi ilustracijami prav tako naravoslovca Sama Jenčiča. Strokovnjaka za branje in zgodnje opismenjevanje, Nataša Potočnik in Igor Saksida, pa sta prispevala še igrive naloge in izhodišča za pogovor kot spodbudo k branju z razumevanjem. Delo ima, kot ugotavlja avtorica uvodne besede, Ljubica Marjanovič Umek, vse lastnosti primernega bralnega gradiva.

Ustanove, ki sodelujejo z uredništvom Cicibana, včasih naročijo tudi razširitev posamezne rubrike ali Cici Vesele šole s knjižico, brošuro. *Cici Vesela šola V Evropi smo doma* (plakat in slikanica) – o državah in jezikih Evropske unije in o njenih ustanovah je nastala v sodelovanju s Pisarno Evropskega parlamenta v Ljubljani, tekstopisca in obenem avtorja ilustratorja sta bila Jelka Godec Schmidt in Matjaž Schmidt. V sodelovanju z MORS, Upravo za zaščito in reševanje, smo našim revijam prilagali knjižice iz serije *Ježek Snežek in ... (suša, poplava, potres, požar ...)*. Poljudno strokovna serija slikanic o ravnanju v primeru naravnih katastrof in drugih nesreč, v katerih je didaktičnost prepletana literarnimi elementi, je plod skupnega dela strokovnjakov, tekstopisk, revijalnih urednic in ilustratorja Petra Škerla.

6 Zakaj pri nas izide sorazmerno malo izvirnih poljudnih knjig za otroke

Predvsem: lažje je prevesti tuja dela te zvrsti kot razvijati izvirna. Zgovoren je podatek, da sta v revijah *Ciciban* in *Cicido* letno le po ena do dve stalni izvirni rubriki v vsaki reviji. Med enajstimi *Cici Veselimi šolami* so le tri narejene z avtorjem, ki je hkrati strokovnjak, dober pisec in pedagog: te vrste rubrik so namreč zelo drage. Drage in organizacijsko zahtevne so tudi mesečne rubrike, kjer strokovno gradivo prispevajo ustanove, besedilo pa napiše večš tekstopisec ali urednica sama. Zapleteno je usklajevanje med jezikom znanosti oziroma stroke in metodičnim približevanjem otroku. Rubrika v *Cicibanu* ali *Cicidoju* mora biti obenem strokovno trdno podprta in zabavna, spodbujala naj bi otrokovo dejavnost, nadaljnje raziskovanje.

Malo je znanstvenikov in strokovnjakov, ki znajo in želijo pisati razumljivo, poljudno, še manj tistih, ki znajo pisati prav za otroke. Po drugi strani je verjetno tudi premalo spodbud s strani urednikov in založnikov – če bi bilo več naročil, pa tudi več sodelovanja med strokovnjaki in tekstopisci, bi se znanstveniki sčasoma naučili poljudnega posredovanja spoznanj preprostim bralcem.

Vzroki pa so tudi zunanji, širše družbeni. Denimo: šolski učbeniki in delovni zvezki so zanimivi in bogati; šolarji in njihovi starši so zasuti s šolskimi obveznostmi, zato niti ne iščejo dodatnih bralnih gradiv. Če že, potem raje kupijo dodatne delovne zvezke z didaktičnimi vajami in nalogami ali dostop do interaktivnih izobraževalnih strani ... Poljudnoznanstvena besedila in slikovno gradivo najdejo otroci in njihovi starši na spletu, na izobraževalnih portalih, ne da bi se (za)dosti spraševali o njihovi preverjenosti.

7 Sklep

Dejavnikov, ki vplivajo na (šibko) nastajanje izvirnih slovenskih poučnih besedil za otroke, je veliko in so prepleteni. Pomena kakovostno in privlačno napisanih poučnih besedil za otroke in mladino se moramo zavedati vsi – tako založniki, pisci, uredniki, ilustratorji, fotografi, ki smo vpleteni v proizvodnjo tovrstnih slikanic, priročnikov, revij ipd., kot pedagoški strokovnjaki in starši, ki raznovrstna bralna gradiva izbirajo za mlade bralce in jih s primerno izbiro besedil motivirajo za branje.

Viri

- Knaflič, L. (2003). Vzgoja bralca v družini. V: Beremo skupaj – Priročnik za spodbujanje branja (34–39). Ljubljana: Založba Mladinska knjiga.
- Pečjak, S. (1999). Osnove psihologije branja. Spiralni model kot oblika razvijanja bralnih sposobnosti pri učencih osnovne šole. Ljubljana: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete.
- Pečjak, S. (2000). Razvoj branja skozi očala sodobnih pedagoško-psiholoških (spo)znanj V: Bralna sposobnost ima neomejene možnosti razvoja. Zbornik Bralnega društva Slovenije (34–45). Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
- Remškar, S. (2003). Reviji *Ciciban* in *Cicido* – vabljenost različnih svetov. V Beremo skupaj – Priročnik za spodbujanje branja (94–98). Ljubljana: Založba Mladinska knjiga.

Literatura

- Bačič, T. (2012). *Cici Vesela šola Žuželke*. V: *Ciciban* 2011/2012, 9 (obe strani plakata). Ljubljana: Založba Mladinska knjiga.
- Čibej Fras, K. (2007). *Cici Vesela šola Vojna*. V: *Ciciban* 2006/2007, 5 (obe strani plakata). Ljubljana: Založba Mladinska knjiga.
- Denisa, M. Babič, M., Škorja, G. (2011). *Cici Vesela šola Roboti*. V: *Ciciban* 2010/2011, 9 (obe strani plakata). Ljubljana: Založba Mladinska knjiga.

- Hanuš B. (2010). Cici Vesela šola Voda od izvira do izliva. V: *Ciciban* 2009/2010, 8 (obe strani plakata). Ljubljana: Založba Mladinska knjiga.
- Hanuš, B. (2011). Cici Vesela šola Zajci in kunci. V: *Ciciban* 2011/2012, 1 (obe strani plakata). Ljubljana: Založba Mladinska knjiga.
- Hanuš, B., Hönigsfeld Adamič, M. (2014). CVŠ Voda v različnih stanjih, Kako prihranimo največ vode. V: *Ciciban* 2013/2014, 11/12 (str. 64–71)
- Guštin A. (2010). Cici Vesela šola Med planeti. V: *Ciciban*, 2009/2010, 3 (obe strani plakata). Ljubljana: Založba Mladinska knjiga.
- Godec Schmidt, J., SCHMIDT M. (2007). Cici Vesela šola V Evropi smo doma. V: *Ciciban*, 2007/2008, 4 (obe strani plakata in priložena slikanica). Ljubljana: Založba Mladinska knjiga.
- Godec Schmidt, J. (2014). Cici Vesela šola Nekoč je bila Emona. V: *Ciciban*, 2013/2014 (obe strani plakata). Ljubljana: Založba Mladinska knjiga.
- Hodalič, A., Ocepek, R. (2007). Med minami. V: *Ciciban*, 2006/2007, 5 (str. 44–46). Ljubljana: Založba Mladinska knjiga.
- Matko Lukan, I. (2003). Cici Vesela šola Ko ti nekdo umre. V: *Ciciban* 2003/2004, 3 (obe strani plakata). Ljubljana: Založba Mladinska knjiga.
- Matko Lukan, I. (2003). Spoznaj me – Naša družina je zelo velika. V: *Ciciban* 2003/2004, 10 (str. 46, 47). Ljubljana: Založba Mladinska knjiga.
- Matko Lukan, I. (2005). Spoznaj me – Ne maram bratca. V: *Ciciban* 2005/2006, 3 (str. 40, 41). Ljubljana: Založba Mladinska knjiga.
- Matko Lukan, I. (2006). Spoznaj me – Nimam očeta. V: *Ciciban* 2005/2006, 3 (str. 48, 49). Ljubljana: Založba Mladinska knjiga.
- Matko Lukan, I. (2006). Cici Vesela šola Strah me je. V: *Ciciban* 2003/2004, 5 (obe strani plakata). Ljubljana: Založba Mladinska knjiga.
- Matko Lukan, N, I. (2007). Spoznaj me – Moja mama ima depresijo. V: *Ciciban* 2006/2007, 6 (str. 50, 51). Ljubljana: Založba Mladinska knjiga.
- Matko Lukan, I. (2008). Spoznaj me – Ne maram zafrkavanja. V: *Ciciban* 2007/2008, 8 (str. 48, 49). Ljubljana: Založba Mladinska knjiga.
- Mlakar, I. (2014). Cici Vesela šola Čevlji. V: *Ciciban* 2013/2014, 5 (obe strani plakata). Ljubljana: Založba Mladinska knjiga.
- Mlakar, I. (2012). Cici Vesela šola Kam gredo odpadki. V: *Ciciban* 2011/2012, 5 (obe strani plakata). Ljubljana: Založba Mladinska knjiga.
- Mlakar, I. (2014). Skupaj v knjižnico – Leto s Cicibanom. Pridobljeno 1. 9. 2014 http://www.mladinska.com/ciciban/cici_vesela_sola/dodatno_branje_s_spletne_strani [http://](http://www.mladinska.com/ciciban/cici_vesela_sola/dodatno_branje_s_spletne_strani)
- Novak, T. (2004). Ježek Snežek in potres. Ljubljana: Založba Mladinska knjiga.
- Novak, T. (2005). Ježek Snežek in poplava. Ljubljana: Založba Mladinska knjiga.
- Novak, T. (2006). Ježek Snežek in požar. Ljubljana: Založba Mladinska knjiga.
- Novak, T. (2007). Ježek Snežek in suša. Ljubljana: Založba Mladinska knjiga.
- Novak, T. (2008). Ježek Snežek in 112. Ljubljana: Založba Mladinska knjiga.
- Ocepek, R. (2013). Raziskujmo naravo – Nenavadno doživetje. V: *Ciciban* 2013/2014, 1 (str. 52–54). Ljubljana: Založba Mladinska knjiga.
- Ocepek, R., Potočnik, N. (2011). Mali radovednež na obisku pri treh živalih. Zbirka Knjiga pred noskom. Ljubljana: Založba Mladinska knjiga.
- Perko, M. (2013). Cici Vesela šola Krompir. V: *Ciciban* 2013/2014, 3 (1. str. plakata). Ljubljana: Založba Mladinska knjiga.
- Pogačnik, J. (2014). Kaj se lahko naučimo z opazovanjem – Morski pes. V: *Cicido* 2013/2014, 10 (str. 22, 23). Ljubljana: Založba Mladinska knjiga.
- Remškar, S. (2003). Spoznaj me – Posvojeni otrok. V: *Ciciban* 2003/2004, 4 (str. 46, 47). Ljubljana: Založba Mladinska knjiga.
- Remškar, S. (2005). Dolgo potovanje s Cicibanom. V: *Vse najboljše, Ciciban* (str. 7–9 in str. 239). Ljubljana: Založba Mladinska knjiga.
- Remškar, S., Žugič M. (2014). Poučna besedila v revijah *Ciciban* in *Cicido* – listaInik. Pridobljeno 1. 9. 2014. http://www.mladinska.com/ciciban/o_cicibanu/predstavitev.
- Veler, A. (2010). Pristanišče. V: *Ciciban* 2009/2010 (obe strani plakata). Ljubljana: Založba Mladinska knjiga.

> **Slavica Remškar**, profesorica slovenščine, je zaposlena kot odgovorna urednica revij *Ciciban* in *Cicido* v Založbi Mladinska knjiga.
Naslov: Slovenska c. 29, Ljubljana
Naslov elektronske pošte: slavica.remskar@mkz.si